

INCUBATOARE DE ECONOMIE SOCIALĂ ÎN SFÂNTU GHEORGHE (CV), BACĂU ȘI CRAIOVA

Polixenia Calagi^[1]

Rezumat

Articolul prezintă strategia care a stat la baza înființării incubatoarelor de Economie Socială în cadrul proiectului „Modelul Economiei Sociale în România”, în trei regiuni de dezvoltare din țară. În articol se prezintă rolul și mecanismul de funcționare al incubatoarelor de Economie Socială, precum și activitatea întreprinsă de personalul angajat în cele trei incubatoare de Economie Socială. Cele trei incubatoare de Economie Socială au fost înființate în parteneriat cu Autoritățile Publice Locale din Sfântu Gheorghe (Regiunea de Dezvoltare Centru), Bacău (Regiunea de Dezvoltare Nord-Est) și Craiova (Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia).

Cuvinte cheie: *incubator de Economie Socială, întreprindere socială, Economie Socială*

În cadrul proiectului „Modelul Economiei Sociale în România”, implementat de Asociația Alternative Sociale în calitate de beneficiar, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare România (PNUD), Academia de Studii Economice din București și Universitatea “Al.I. Cuza” din Iași, în calitate de parteneri, au fost înființate trei Incubatoare de Economie Socială (ES) în trei regiuni de dezvoltare din țară, după cum urmează: Regiunea de Dezvoltare Centru (municipiul Sfântu Gheorghe, incubator înființat pe 14 iunie 2013), Regiunea de Dezvoltare Nord-Est (municipiul Bacău, incubator înființat pe 18 iunie 2013) și Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia (municipiul Craiova, incubator înființat pe 5 iulie 2013).

Incubatoarele de ES contribuie la dezvoltarea capacității strategice a României în domeniul economiei sociale prin crearea și susținerea unor întreprinderi sociale în vederea integrării și reintegrării pe piața muncii

^[1] Asistent Coordonator Activități PNUD, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, România, Bd. Primăverii nr. 48 A, sector 1, București, tel.: 0212017807, e-mail: Polixenia.Calagi@undp.org.

a persoanelor ce aparțin următoarelor grupuri dezavantajate: persoane de etnie romă, persoane cu dizabilități, tineri peste 18 ani care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului și persoane beneficiare de venit minim garantat.

În cadrul celor trei Incubatoare de ES, proiectul își propune înființarea a cinci întreprinderi de Economie Socială, sprijinirea a 18 întreprinderi de Economie Socială deja create și crearea 15 locuri de muncă în aceste structuri. Incubatoarele de ES oferă asistență tehnică persoanelor fizice și juridice care vor să pună bazele unei întreprinderi sociale, precum și entităților de economie socială deja constituite, în vederea dezvoltării acestora.

Din punct de vedere metodologic, au fost organizate o serie de întâlniri de lucru cu reprezentanți ai unor actori cheie din domeniul ES și ai structurilor de sprijin a afacerilor, precum și cu reprezentanți ai autorităților centrale și locale din mai multe regiuni de dezvoltare în vederea prospectării înființării incubatoarelor de economie socială. În cadrul acestor întâlniri s-au avut în vedere atât identificarea nevoilor de asistență, cât și evaluarea oportunității și potențialului regiunii respective de dezvoltare a unor inițiative de ES. Criteriile care au stat la baza creionării strategiei de identificare a locațiilor pentru înființarea incubatoarelor de ES au fost:

- rezultatele analizelor și cercetărilor științifice elaborate de experții Laboratorului de Economie Socială (structura în cadrul proiectului) în cadrul *Ghidurilor pentru înființarea de întreprinderi sociale* pentru fiecare grup țintă (situația și caracteristicile grupului) precum și dispunerea geografică a grupurilor țintă dezavantajate sprijinite în cadrul proiectului (persoane de etnie romă, tineri peste 18 care părăsesc sistemul instituționalizat de protecție a copilului, persoane cu dizabilități și beneficiari de venit minim garantat);
- deschiderea și interesul manifestat de autoritățile publice locale față de inițiativele derulate de proiect, ceea ce va asigura sustenabilitatea demersului inițiat și după finalizarea proiectului;
- nevoile de sprijin identificate de experții LES în cadrul întâlnirilor realizate în țară cu actorii relevanți din domeniul Econo-

miei Sociale, conjugate cu interesul exprimat de reprezentanții grupurilor țintă dezavantajate în cadrul aceluiași întâlniri;

- expertiza și experiența dezvoltată de PNUD în cadrul altor proiecte derulate de acesta în perioada 2005-2012 (Proiectul *Înființarea și dezvoltarea Incubatoarelor de Afaceri incubAT*^[1], Proiectul de *Incluziune socială și locuire integrată a romilor din zona metropolitană Cluj*, etc.);

În baza analizei realizate, ce a reunit informațiile culese de experții PNUD în cadrul întâlnirilor realizate în țară cu actorii relevanți din domeniul Economiei Sociale în perioada martie 2012-februarie 2013, cât și informațiile dobândite prin consultarea literaturii de specialitate (desk review), au fost identificate câteva potențiale locații în mai multe regiuni de dezvoltare din țară:

- Regiunea de dezvoltare NORD-EST, județul Bacău, municipiul Bacău – partener instituțional: Agenția de Dezvoltare Locală Zona Metropolitană Bacău, Primăria municipiului Bacău;
- Regiunea de dezvoltare VEST, județul Timiș, municipiul Timișoara – partener instituțional: Agenției de Dezvoltare Economică și Socială Timiș, Consiliul Județean Timiș și județul Timiș, comuna Săcălaz – partener instituțional: Primăria comunei Săcălaz;
- Regiunea de dezvoltare NORD-VEST, județul Cluj, municipiul Cluj Napoca – partener instituțional: Primăria municipiului Cluj Napoca;
- Regiunea de dezvoltare CENTRU, județul Covasna, municipiul Sfântu Gheorghe – partener local: Asociația IMM-urilor din Covasna (ASIMCOV), Primăria municipiului Sfântu Gheorghe;
- Regiunea de dezvoltare SUD-VEST, județul Dolj, municipiul Craiova – partener instituțional: Primăria municipiului Craiova, Consiliul Județean Dolj și județul Dolj, comuna Ișalnița – partener instituțional: Primăria comunei Ișalnița.

În vederea asigurării sustenabilității rezultatelor cât și în vederea construirii și întăririi capacității actorilor locali, atât a entităților de Economie Socială cât și a instituțiilor publice, proiectul a propus

[1] sursa: www.incubat.ro [01.11.2013]

înființarea Incubatoarelor de ES în parteneriat cu Autoritățile Publice Locale. În acest sens, PNUD a inițiat parteneriate cu Autoritatea Publică Locală (partenerul instituțional) din fiecare locație în parte, prin semnarea unui Memorandum de Înțelegere (MDI) care descrie obiectivul și ariile de colaborare dintre aceștia.

Obiectivul principal al parteneriatului dintre Autoritatea Publică Locală și PNUD îl reprezintă asigurarea sustenabilității pe termen mediu și lung a eforturilor de promovare a practicilor, beneficiilor și potențialului Economiei Sociale în facilitarea integrării și reintegrării sociale a grupurilor dezavantajate, prin continuarea și armonizarea strategiilor existente în planurile de dezvoltare socio-economice ale Autorității Publice Locale cu demersurilor inițiate de proiect. Atât prin susținerea entităților deja existente cât și prin înființarea de entități noi de Economie Socială, Incubatoarele de ES reprezintă structuri socio-economice menite să asigure un efect multiplicator și durabil la nivel local și regional.

În urma semnării MDI între Autoritatea Publică Locală și PNUD, partenerul instituțional a pus la dispoziția proiectului un spațiu adecvat desfășurării activității de management al incubării de întreprinderi sociale, în cadrul structurilor de sprijin al afacerilor deja existente. Înființarea Incubatoarelor de ES în cadrul unor structuri de sprijin al afacerilor deja existente permite translatarea unor cunoștințe dobândite și a unor experiențe deja validate în domeniul înființării de întreprinderi, de la reprezentanții structurilor de sprijin a afacerilor către reprezentanții entităților de ES înființate sau sprijinite în proiect. În spațiul desemnat de Autoritatea Publică Locală ca fiind adecvat înființării unui Incubator de ES, PNUD a achiziționat mobilier și echipament IT pentru a acomoda cele două persoane angajate în cadrul proiectului.

De asemenea, PNUD a angajat în cadrul fiecărui Incubator managerul și asistentul de Incubator de ES, creându-se astfel șase locuri de muncă în cadrul celor trei incubatoare. Angajații Incubatorului au rolul de a identifica inițiativele de economie socială din zonă și de a găsi modalități pentru dezvoltarea instituțională a acestora, prin oferirea de asistență tehnică specializată fiecărei întreprinderi sociale în parte. Managerul de Incubator și Asistentul facilitează înființarea a doua întreprinderi de Economie Socială, oferă asistență tehnică pentru șase întreprinderi

prinderi de ES deja înființate și sprijină crearea a cinci locuri de muncă în cadrul acestora, în fiecare din cele trei Incubatoare de ES.

Incubatoarele de ES oferă sprijin și asistență tehnică întreprinderilor de Economie Socială din zonele vizate prin oferirea de consultanță specializată în vederea dezvoltării instituționale a acestor organizații, prin intermediul managerului și asistentului de Incubator de ES. Asistența tehnică va urmări:

- identificarea oportunităților pentru crearea de locuri de muncă,
- dezvoltarea activității economice,
- elaborarea unui plan de comunicare și promovare a activității,
- dezvoltarea și implementarea unui plan de afaceri și de marketing,
- identificarea și atragerea unor surse de finanțare,
- conectarea cu actorii relevanți la nivel local/regional/național în vederea dezvoltării de parteneriate,
- facilitarea schimburilor de experiență cu scopul identificării unor bune practici,
- asimilarea unor modele de economie socială identificate în proiect pentru integrarea/reintegrarea pe piața muncii a persoanelor dezavantajate sprijinite în cadrul proiectului, etc.

Totodată, prin intermediul Incubatorului de ES, PNUD își propune să crească capacitatea actorilor relevanți din domeniul Economiei Sociale (reprezențați ai autorităților locale, ai organizațiilor neguvernamentale - asociații și fundații, ai societăților cooperative, ai cooperativelor de credit și ai caselor de ajutor reciproc, etc.) prin facilitarea accesului la resursele disponibile în proiect, cum ar fi:

- accesul la publicațiile și rapoartele elaborate în cadrul proiectului: Revistele de Economie Socială, Modelele de întreprinderi sociale pentru persoane dezavantajate, Raportul de Deschidere, Raportul de Recomandări, Ghidul de bune practici, etc.;
- participarea la cursurile de formare derulate în cadrul proiectului;
- înscrierea în Rețeaua pentru Dezvoltarea Economiei Sociale în România (REDES);

- promovarea activităților entităților de ES în cadrul evenimentelor proiectului și elaborarea unui plan de comunicare și promovare a organizației/activității;
- participarea la schimburile de experiență realizate în cadrul proiectului, etc.

În cadrul Incubatorului de ES din Sfântu Gheorghe au fost înființate două întreprinderi de ES: Asociația pentru Dezvoltare Incluzivă Eco-Business și Asociația pentru Dezvoltare Comunitară Roma-Net. Asociația pentru Dezvoltare Incluzivă Eco-Business are ca obiectiv înființarea de plantații de salcie energetică, o sursă importantă de energie regenerabilă. Asociația pentru Dezvoltare Comunitară Roma-Net are ca obiectiv colectarea deșeurilor lemnoase din păduri (crengi, scoarță de copac, trunchiuri, bușteni, rumeguș etc.), curățarea pășunilor, pajiștilor, albiei râurilor, parcurilor, aleilor și grădinilor, tocarea deșeurilor lemnoase și obținerea de biomasă lemnoasă, o sursă de energie regenerabilă, depozitarea și valorificarea biomasei. De asemenea, în cadrul aceluiasi incubator, șase întreprinderi de ES primesc asistență: Fundația Mihai Eminescu Trust, Asociația pentru Dezvoltare Comunitară Durabilă „Alutus”, Fundația Creștină Diakónia Casa Írisz - Centru de zi și de terapie ocupațională, Serviciul de Ajutor Maltez în România - Filiala Sfântu Gheorghe, Societatea Națională Crucea Roșie Română - Filiala Covasna și Achiziții și Vânzări Szépmező Cooperativa Agricolă. În cele opt întreprinderi de ES asistate în total în Incubatorul de ES Sfântu Gheorghe se are în vedere crearea unui număr de șase locuri de muncă.

În cadrul Incubatorului de ES din Bacău a fost înființată o entitate de ES - Asociația Marral, ce are printre obiective promovarea și dezvoltarea economiei sociale, asistență socială și social-medicală îndreptată către persoanele vulnerabile, asistență și dezvoltare comunitară, educație și cercetare interdisciplinară, dezvoltare organizațională, consiliere psihologică, educațională și vocațională. De asemenea, în cadrul incubatorului de ES Bacău sunt sprijinite șapte întreprinderi de ES: Asociația Pentru Ajutor De Deces Și Casa De Ajutor Reciproc A Pensionarilor și Salariaților din Transporturi, Comunicații - Filiala Bacău, Asociația Casa de Copii Sf. Maria, Asociația Creștină de Caritate și Ajutor „Ovidenia Bacău 2005”, Fundația „Episcop Melchisedec” - Filiala Bacău, Protect Styl Industry, Societatea Handicapaților Fizic din Județul Bacău,

Societatea Națională de Cruce Roșie - Filiala Bacău. În cele opt întreprinderi de ES asistate în total în Incubatorul de ES Bacău se are în vedere crearea unui număr de cinci locuri de muncă.

În cadrul Incubatorului de ES din Craiova au fost înființate două întreprinderi de ES: Institutul de Cercetare Medico-Socială și Institutul de Mediere și Cercetare a Calității Vieții Romilor. De asemenea, în cadrul aceluiași incubator, sunt sprijinite cinci întreprinderi de ES: Agenția de Consiliere și Sprijin pentru Minorități și Persoane Defavorizate, Asociația Window România, Fundația Creștină Ethos și Casa Ethos, Eurom Social Construct și World Vision România. În cele șapte întreprinderi de ES asistate în total în incubatorul de ES Craiova se are în vedere crearea unui număr de șase locuri de muncă.

Înființarea Incubatoarelor de ES a fost posibilă datorită parteneriatelor locale cu următoarele instituții și organizații: Municipiul Sfântu Gheorghe, Primăria Municipiului Bacău, S.C. Centrul de Afaceri și Expozițional S.A. Bacău și Primăria Municipiului Craiova.

Incubatoarele de ES pot fi contactate la următoarele coordonate:

Incubatorul de Economie Socială Sfântu Gheorghe, Str. Presei nr. 4

Boglarka Vajda, Manager, vajda.boglarka@undp.org, 0757 049 113

Maria Gaspar, Asistent, maria.gaspar@undp.org

Incubatorul de Economie Socială Bacău, Calea Dr. Alexandru Șafran nr. 145

Dana Năstasă, Manager, dana.nastasa@undp.org, 0757 049 115

Tudor Irimia, Asistent, tudor.irimia@undp.org

Incubatorul de Economie Socială Craiova, Calea București nr. 154A

Daniel Ilie, Manager, daniel.ilie@undp.org, 0757 049 110

Izabela Ștefănescu, Asistent, izabela.stefanescu@undp.org